

Monumentnummer*: 514581

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 26 juni 2000
Kadaster deel/nr 82946/55

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Loenen Apeldoorn Gelderland

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Beekbergen D 1782

Omschrijving**

Inleiding

Vrijstaand COLUMBARIUM met daaromheen gegroepeerde ZITBANKEN op het landgoed Groenouwe in het buurtschap Zilven te Loenen. Het landgoed Groenouwe is eigendom van de familie Broese van Groenou. Wolter Broese van Groenou, rijk geworden als planter met de verbouw van suiker in voormalig Nederlands-Indië, liet in 1919 op het landgoed een groot landhuis bouwen met daarbij een zwembad, een tennisbaan en een unieke natuurgolfbaan op heide van negen holes. In 1945, het landhuis was inmiddels ingericht als hotel en verpacht, brandde het huis vrijwel geheel af. Slechts de zogenaamde 'kelderwoning'(een latere aanbouw aan het landhuis) en het voormalige koetshuis bleven gespaard. Van het huis zelf zijn de kelders nog over, deels volgestort met puin. Tennisbaan en golfbaan zijn nog intact, het zwembad is nu een meertje. Achter het koetshuis staat het alleroudste gebouw: de houten keet van waaruit de aannemer de bouw regelde.

In 1925 liet Wolter een columbarium voor de familie bouwen naar ontwerp van zijn zoon Adolf. Het interieur bevat een achzijdige ruimte met in het midden voor hem en zijn vrouw een zuil waarop een urn met as en in de zeven zijden (de achtste bevat de entree) een nis met de urnen van hun zeven kinderen en hun nazaten, te weten vanaf de entree rechtsom Suzanne, Francina, Jeanette, Adolf, Frederika, Emilie en Wolter jr. Het columbarium kenmerkt zich door een aan de expressionistische architectuur ontleende vormtaal, gecombineerd met Oosterse invloeden.

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het in Vlaams verband gemetselde, bakstenen gebouw is opgetrokken op kruisvormige grondslag en gaat op hoger niveau over in een achzijdige opbouw. Het wordt afgesloten met een halfronde koepel belegd met koper. Het gebouw staat op een hoge, uitspringende plint, deels uitgevoerd als tweesteens rollaag. De vier zijden van het kruis hebben op de kopse kanten aan de uiteinden een steunbeer die in twee trappen verjongt tot het gevelvlak. Aan de bovenzijde van de vier zijden van het kruis zijn de hoeken voorzien van gefigureerd bouwaardewerk. In de binnenhoeken tussen de vier zijden bevindt zich een vierkant blok metselwerk dat over vrijwel de gehele hoogte tegen de twee zijden een schijf baksteen bevat. De bovenzijde van het blok is afgedekt met een plaat bouwaardewerk. Hierboven gaat de vierkante vorm over in een achthoek die in drie stappen verjongt. De onderste laag heeft op de hoeken gefigureerd bouwaardewerk. De achthoek bevat in de bovenste laag aan alle zijden een breed liggend venster met latei en lekdorpel van bouwaardewerk. Het venster is bezet met meerkleurig glas-in-lood. De koepel rust op een rand met blokjes van bouwaardewerk.

De VOORGEVEL bevat in het midden, tussen de steunberen, een terugliggend vlak met daarin de entree, bestaande uit een bronzen deur met smalle lichtspleet. Voor de entree een trap van drie halfrond gemetselde treden. Het terugliggende vlak gaat in drie stappen over in het gevelvlak.

De LINKER-, ACHTER- en RECHTER ZIJGEVEL zijn identiek aan de voorgevel. Het terugliggende vak tussen de steunberen ontbreekt echter.

Het INTERIEUR is vrijwel geheel opgetrokken in bouwaardewerk. Wanden, nissen, plankjes in de nissen en zuil in het midden zijn belegd met gefigureerde steentjes van bouwaardewerk. Op de zuil staat een grote hardstenen urn op een hardstenen kapiteel. Onder de nissen bevinden zich kastjes met bronzen deuren. De vloer is belegd met acht hardstenen platen, waaronder zich extra ruimten bevinden voor de plaatsing van urnen. Boven de deur twee stenen, één met de inscriptie 'Ingewijd in het jaar 1925' en één met het opschrift 'Herinnering verbindt wat het oog niet meer ziet'.

Het gebouw is gelegen in een omheind bosrijk gedeelte van het landgoed. Tegenover elke hoek van het gebouw staat een BANK, vervaardigd van drie grote stukken bouwaardewerk. De banken hebben een geknikte vorm, die drie zijden van een achthoek omvat. Op de uiteinden is in opliggend reliëf het wapen van de familie weergegeven: een achthoek met een rond middenveld met daarin een komeet met zevendelige staart, voorstellende vader en moeder met de zeven kinderen. Om het middenveld een cirkelvormige band met de namen Wolter Broese van Groenou en Jeanette Emilie Wieseman.

Waardering

COLUMBARIUM uit 1925 in een aan het Expressionisme verwante stijl met Oosterse invloeden.

- Van architectuurhistorische waarde als zeldzaam voorbeeld van een columbarium op een privé landgoed uit het begin van de 20ste eeuw. Als zodanig heeft het columbarium ook een typologische en een zeldzaamheidswaarde. Het object valt op door een rijke baksteendetailering en rijk materiaalgebruik in het exterieur en het interieur. De gebruikte bouwstijl is uitzonderlijk.

- Van cultuurhistorische waarde als herinnering aan de familie Broese van Groenou en aan het landgoed Groenouwe waarvan inmiddels een aantal belangrijke gebouwen zijn verdwenen.

Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Crematorium (H)

Functie

Columbarium

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument